

товаровиробникам Донецької області надала Продовольча та сільськогосподарська організація Об'єднаних Націй (ФАО) за програмою «Надзвичайна продовольча безпека та допомога сільськогосподарським товаровиробникам, які постраждали від конфлікту в Донецькій області». В рамках проєкту OSRO/UKR/204/JPN за фінансової підтримки ФАО та уряду Японії агровиробникам було надано 200 т насінневого матеріалу пшениці озимої.

Зокрема, у 2022 році ФАО спрямувало \$ 2,4 млн на закупівлю насіння овочів, насіння зернових та картоплі для українських аграріїв на всій території країни [1].

Втримати позиції на ринку насінневої продукції та інноваційних розробок аграрної науки в Донецькій області є важливим завданням Станції. Це має сприяти повноцінній діяльності виробників продукції та стабілізувати виробництво зернових культур на достатньому рівні для забезпечення потреб регіону.

Джерела та література

1. Вплив війни на сільське господарство: ООН представила оцінку нагальних потреб агросектору та сільського населення. URL: <https://minagro.gov.ua/news/> (дата звернення: 08.04.2023).
2. Війна в Україні: збитки агросектору та перспективи їх відшкодування. URL: <http://agro-business.com.ua/agro/u-pravovomu-poli/item/25895> (дата звернення: 08.04.2023).

ТЕХНОЛОГІЧНІ ІННОВАЦІЇ В АГРАРНОМУ ВИРОБНИЦТВІ МАЛОГО БІЗНЕСУ: РИЗИКИ І МОЖЛИВОСТІ

Шевченко А.А., Довбуш І.В.

Одеський державний аграрний університет (м. Одеса)

Малий бізнес є рушійною силою розвитку економік в багатьох країнах світу. «За даними СОТ малі та середні підприємства складають більше 90 % бізнес - населення, 60–70 % зайнятості та 55 % ВВП в розвинених країнах світу. Як стверджують експерти, «малий та середній бізнес не просто вносить значний вклад в економіку, він і є економікою» [1].

В сучасних умовах за рахунок мікро та малого бізнесу можливо наповнити місцеві бюджети громад з одночасним підвищенням зайнятості населення, підсилувати конкуренцію на ринку аграрної продукції [2].

Саме малі підприємства спроможні гнучко реагувати на виклики сьогодення при відносно помірних інвестиційних потребах, тому вони можуть мати більше шансів на підприємницький успіх. Але це можливо при чітко сформованій стратегії їх розвитку.

Будь - яке мале підприємство підпадає під вплив величезної кількості ризиків внутрішнього і зовнішнього походження. Деякі ризики є систематичними.

Рис. 1.

Троянда аналізу груп ризиків для малих аграрних підприємств за ймовірністю їх настання

За результатами досліджень було встановлено (рис.1), що подальший розвиток малого бізнесу стримують ризики: виробничі, фінансові, комерційні та політичні. На підприємство, яке здійснює інноваційну діяльність, впливають ще й ризики, зумовлені невизначеністю результату.

Інноваційна діяльність в аграрному бізнесі полягає у впровадженні в аграрне виробництво прогресивних методів ведення господарства, в основі яких лежать методи ефективного виробництва продукції, застосуванні нового покоління техніки, використанні нової кадрової політики. Комплексний підхід реалізації даного напрямку діяльності передбачає значні фінансові витрати, що є причиною низького рівня інноваційної активності малих аграрних підприємств в Україні. З іншого боку на послаблення інноваційної активності впливає неналежний стан державного фінансування інноваційної діяльності.

Проте, впровадження сучасних технологічних інновацій – безальтернативний варіант розвитку аграрного бізнесу, в тому числі і малого.

Для малих аграрних підприємств необхідно розглядати в першу чергу пріоритетні інноваційні можливості, які потребують максимум організаторських здібностей в управлінні господарською діяльністю та мінімум витрат на їх реалізацію. Тому потрібно покроково реалізовувати технологічні інновації. На початковому етапі реалізації інновацій вивільнення додаткових коштів на подальше їх спрямування в інновації можливо за рахунок ресурсозбереження: вирощування нішевих культур; дотримання науково – обґрунтованого чергування с.-г. культур на полях; перехід на мінімальні обробітки ґрунту; поєднання технологічних операцій з одночасною модернізацією техніки; використання альтернативних органічних добрив та засобів захисту рослин та ін. На наступному етапі інноваційного розвитку фінансово доступним стане: застосування нових, більш продуктивних порід у тваринництві та нових сортів рослин; застосування нових технічних засобів та технологій обробітку ґрунту, очистки і зберігання сировини; застосування енергозберігаючих технологій, застосування екологічних інновацій, які відповідно

дають змогу збільшити врожайність продуктивність, мінімізувати витрати та гарантувати безпеку навколишнього середовища.

Значний ефект в подальшій перспективі можливий при використанні точного землеробства. «Застосування його дозволяє заощадити в середньому 15% добрив, палива та ЗЗР, оптимізувати управління полем. Також можна використовувати інновації в обліку і аналізі полів. Звісно, жодні технології не відшкодують відсутності дощу. Однак вони допоможуть мінімізувати наслідки посухи» [3].

Отже, аналіз можливостей інноваційного розвитку малих аграрних підприємств показав, що малий бізнес в сучасній Україні функціонує в умовах ризикованості, а впровадження технологічних інновацій можливо на основі стратегічного його планування.

Джерела та література

1. Козак А.Р., Гевлич Л.Л. Роль та місце малого бізнесу в економіці України та світу. <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwjh9N757oP-289> (дата звернення 30 березня 2023)
2. Шевченко А., Петренко О. Сучасний стан розвитку мікро та малого агробізнесу в Україні. *Agricultural and Resource Economics*. 2020. Vol. 6. № 1. Рр. 146—160. URL: <https://are&jour&nal.com/are/article/view/289> (дата звернення 20 березня 2023)
3. Інновації та АПК: чому за таким союзом майбутнє: веб-сайт. URL:<https://mind.ua/publications/20202576-innovaciyi-ta-apk-chomu-za-takim-soyuzom-majbutne> (дата звернення 20 березня 2023)